

Horváth Zsolt: A tanyától a Dunáig novellás kötetből

Szalma

Pista bácsi nagyon magányosan élt felesége halála óta. Ólomsúlyú magány nyomta a lelkét, szinte már azt érezte sosem tud szabadulni a fogságából. Ezt az érzést el szeretne volna feledni, ezért útját a vásár irányába vette vasárnap, ahova régen is sokat kijárt. Mindenki ismerte, és megörültek neki az emberek, hiszen nagyon régen látták. Ez valamelyest jobb kedvre derítette, a napsütéses időben egy kicsit egyébként is vidámabb volt ma az átlagnál. A sorok között sétálva megpillantotta Szalmát a fekete Puli kölyköt, akinek a szemében gyógyírt látott magányára. Azonnal érezte, hogy ez a mai nap nem lehet véletlen, ahogy az sem, hogy meglátta a kutyát. A kiskutya hasonlóan reagált, egyből Pista bácsi elé kuporodott és hízelgett neki. Sokat gondolkodott felesége halála után vegyen-e kutyát, hiszen sokat volt egyedül, de ilyen pillantásoknak az ő vasmagányos szíve sem tudott ellenállni.

A Puli köztudottan szőrös elől-hátul nem is kicsit, de valamiért a koromfekete tincsek mögül is látta a szemében azt, amit talán tudat alatt keresett, mielőtt kijött a vásárba. Gyerekei voltak, de mindegyik külföldön élt. Haza alig telefonáltak, meglátogatni Pista bácsit

pedig csak karácsonykor szokták régen, az utóbbi években már ez is elmaradt. Az unokák megszületése után egyébként sem jártak már haza. A magánynál csak a betegsége volt borzasztóbb. A betegségét nem árulta el sem Péternek sem Ildikónak. Nem akarta, hogy e miatt hazautazzanak. Betegsége miatt gondolkodott sokat Szalmán is, a kupecnek is csak annyit mondott, hogy nem biztos, hogy ezt a kutyát ő maga temeti el, de az biztos, hogy innen most ő elviszi.

– Szalma gyere ide. Szalma ül. Jó kutya. Szalma hozd ide. Szalma, lassabban egyél, nem sietünk sehova és nem veszi el senki. Én biztosan nem, maradok a szalonnánál és a hagymánál. Szalma gyere elmesélek neked egy történetet. Tudod nemrégiben olyan kis fiatal voltam mint te, persze én jobban fésült fiúnak tűntem. Nagyon gyorsan elteltek az óvodai évek. Sok mesét és verset hallgattunk az óvó néniktől, ezt szerettem a legjobban. A kedvenc mesém egy épp olyan fekete kis Puliról szólt, amilyen te vagy Szalma.

Néha belehörpintett az öreg a teájába, télen és nyáron is mindig teát ivott ebben a napszakban. A szakálla őszes volt, szeme barna, szinte fekete, valahogy az látszott a szemében, hogy feladta. Szalma óta azonban szemei sokszor mosolyogtak. Végre ő is érezte, hogy valakinek fontos, hogy valaki szereti. Gyermekei évek óta nem keresték, unokáiról semmit nem tud.

– Iskolás éveimre alig emlékszem úgy összefolynak. Hamar eltelt az a nyolc év, észre sem vettem és már a szakiskolába ültem. Akkoriban mindig felnőtt akartam lenni, még a szakiskola bizonyítványom átvételekor is azt mondtam, de jó lesz már ha elmúlok 18 éves. Ez ment egészen a házasságig, és Péter születéséig. Ne rágd a papucsom. Itt egy kis csont.

A kutya helyeslően vakkantott egyet, és talán azt is mondta, hogy mesélj már tovább.

– Jól van na, mesélek tovább. Ildikó születésekor már úgy éreztem magam, mint egy vénember, ekkor már azt mondogattam, de jó lenne újra iskolás vagy inkább óvódás lenni. Igen Szalma, már nem akartam tovább öregedni. De volt azért jó dolog is abban, hogy felnőtt lettem. Csodálatos családom lett, Péter fiamat, Ildikó lányomat és az én Gizimet is a világon a legjobban szerettem. Soha semmi nem volt fontosabb, csak ők. Imádtam őket. Lestem minden kívánságukat. Nagyon szép életem volt. Szép volt, mert adhattam. Nélkülöztem sokat, de megérte, Péter és Ildikó is elérte célját, Gizimet is boldognak láttam mindig. Csak az a betegség ne lett volna. Szomorú vagyok és magányos, de ugyanakkor boldog vagyok és családos. Mindezek mellett itt vagy nekem Te is Szalma. Sőt most csak Te vagy itt.

Boltba is együtt mentek, a rádiót is együtt hallgatták, diót is együtt szedtek a falu széli diófasornál. Egyedül nem tudott menni sehova az öreg, Szalma mindig a nyomában volt, már-már nyomasztóan, de nélküle már nem tudta elképzelni a mindennapjait.

Felkelt az öreg, szép napra virradt, már Szalma is iskolás korba lépett. Hozta Pista bácsi papucsát, majd megnézte hozta-e a postás az újságot. A szokásos tea és séta után általában rádiót hallgattak. Kedvenc műsoruk, a Madárfütty című, melyben az énekes madarakat mutatták be füttyük, énekük alapján. Szalma is szerette hallgatni őket, Pista bácsi pedig azért szerette, mert jót tudott rajta aludni, na nem mert unalmas volt, hanem egyszerűen megnyugtatta. Álmában Giziről, Péterről és Ildikóról álmodott, valamint 4 unokájáról, mert Ildinek is voltak gyermekei. A fülemüle éneke volt a kedvencük, az valamiért elhessegette mindegyikük baját és bánatát örökre.

Szalma ma reggel is hozta a papucsot, löködte Pista bácsi kezét, de ő nem mozdult. Érezte, hogy valami nincs rendben. Kiült az udvarra és elkezdett vonyítani. A közeli tanyáról a boltba menő Géza hallotta meg Szalma hangját, és sejtette ő is, hogy baj van. Hívta az orvost, de már ő sem tudott segíteni Pista bácsin. A magány alagútján keresztül talán a fülemüle énekét hallgatva átsétált a túloldalra, ahol biztosan Gizella nyitott neki ajtót.

– De mi lesz veled Szalma? Pista egyszer mesélt rólad, még kicsi voltál, éppen aludtál. Gyere elviszlek haza, jó fél óra és otthon vagyunk. Itt nem maradhatsz.

A kutya elment Gézával, nem volt más választása. Pista bácsi temetésén ott volt, mivel Géza után szökött. Nem Géza miatt, de érezte, hogy Pista bácsi utolsó földi útja következik. A temetés után mindenfelé kalandoztak Szalma gondolatai, de hazament új otthonába. Másnap a kutya ebéd után eltűnt. Géza keresni kezdte, Pista bácsi tanyájánál a ház előtti kispadnak dőlve találta meg, éppen úgy feküdt, ahogy a Madárfütyty című műsor hallgatása közben szokott, és egy örökkévalóságnak tűnő órán át a padnak támaszkodva könnyezett a szeme, sírt. Mikor vége volt a műsornak, – ami persze nem szólt, nem volt ki bekapcsolja a rádiót, de a kutya pontosan tudta meddig tart – elindult Gézához. Géza látta kijönni Pista bácsi tanyájáról, és azt is, hogy szépen hazafelé megy, így nem is eredt szorosan a nyomába, hagyta a gyászló kutyát. Szegény Szalma elűzte Pista bácsi magányát, de mintha átok volna ez most átszállott reája.

Szalma másnap is eltűnt, Géza sejtette hol van, így utána eredt. Megrendítette, ahogy ott látta a kutyát emberszerűen, szívszaggatóan sírni. Szinte szipogott. Észre vette Szalma, hogy ott van Géza, és addig ugatott, addig forgolódott, amíg rávette, hogy bekapcsolja a rádiót. A rádió a tornácon volt, így nem kellett bemennie

az egyébként nyitott házba, ahol minden úgy volt, mint Pista bácsi halálakor. A házból hűvös levegő áramlott ki, az ablakokat az enyhe szellő csapdosta, és kicsit áporodott, dohos szag szökkent ki két ablaknyikorgás között. Éppen a fülemüle hangját mutatták a műsorban. Géza elcsodálkozott, hogy figyeli a műsort a kutyus, és, hogy mennyire sír a padnak dőlve. Ez történt több, mint egy éven át, minden egyes nap. Ha fűjt, ha esett, ha sütött a nap, ha köd volt, Szalma ebben az egy órában Pista bácsival akart lenni. A napok, hetek, hónapok alatt azt gondolná az ember, hogy az idő múlásával a szomorúság elillan, a bánat elszáll, a sírás abbamarad, de nem, egyre erősebb érzései voltak Szalmának. Géza mindig elment bekapcsolni a rádiót a kutyának. Egyik napon a rádiót bekapcsolva hallották meg a hírt, hogy a műsor helyett más adást sugároznak, nem lesz többé Madárfütyty. Szalma szeme jobban könnyezett, mint máskor. Pista bácsi valami olyan szeretet sugárzott a kutya felé, amiben benne volt minden szívfájdalma, pontosan tudta azt, milyen, mikor a rohanó világ miatt nem törődnek vele, holott ő az életét áldozta a családjáért. Ezt a tőle kapott megbecsülést, hálát és szeretetet érezte Szalma, ezért fájt annyira az öreg eltávozása neki. Amikor megszűnt a Madárfütyty, az egyetlen kapocs, ami még volt közöttük, akkor elment Pista bácsi sírjához, nem volt tovább maradása. A kutya lassan sietett, cammogott, mint egy medve, rohant mint egy gepárd, és mindezt egyszerre. Tudta hova megy, egyrészt

akart is oda menni, másrészt nem szeretett volna. Szalma végül csak odaért a temetőbe, Pista bácsi sírja előtt megállt, vakkantott egyet, majd, a fejfánál összekuporodott, fekete tincsei között lehetett látni, hogy becsukja szemét szépen lassan, rezdült egyet a szempillája és meghalt.

Sosem látta Pista bácsi gyermekeit és unokáit. Sosem látta, hogy rajta kívül bárki más szerette volna Pista bácsit. Sírjánál gyermekei azóta már voltak, az egyszerű akácfából készült fejfát műköből csináltatták meg, talán lelkiismeretből, talán tényleg szerették, habár érthetetlen, hogy akkor miért nem törődtek vele. Az új sírjelre felkerült Szalma kis szobra is. Újra együtt hallgatták a fülemüle énekét. Ez olyannyira így volt, hogy minden nap pontosan a Madárfütty című műsor kezdésének időpontjában a sír fölé benyúló öreg tölgyfa ágára rászállt láthatólag ugyanaz az egy fülemüle, és egy órán keresztül ott énekelt ha fújt, ha esett, ha süttött a nap, ha köd volt.